

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Історія та культура України»

Галузь знань – 12 «Інформаційні технології»

Спеціальність – 125 «Кібербезпека та захист інформації»

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Освітньо-професійна програма: «Кібербезпека»

Рік навчання: I

Семестр: I

Кількість кредитів: 4

Мова викладання: українська

Керівники курсу: к. іст. н., доц. Стефанишин О. В.,
к. іст. н., доц. Мисик В. С.

Контактна інформація: olena.tsup@gmail.com

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Історія та культура України» передбачає ґрунтовний аналіз походження українського народу, становлення та еволюцію держави, роль різних верств у житті суспільства. Особлива увага звертається на періоди існування самостійної української державності, аналізується причини її втрати. Характеризуються закономірності та особливості політичних, соціально-економічних і національно-духовних змін в Україні нового часу.

Дисципліна побудована на нових методологічних підходах, що виключають одновимірність історичного процесу, характеризуються плюралізмом історіософських засад. Взятю на озброєння цивілізаційний підхід до періодизації історії українського народу, з'ясування суспільно-політичних явищ, згідно з яким визначається доба історичного розвитку не тільки об'єктивно-матеріальними, а й ідейно-духовними, культурологічними факторами, не лише реально існуючим співвідношенням станових, класових сил, але нагромадженого в процесі розвитку та існуючого уявлення про світ, соціальні цінності, стереотипи поведінки. Історія українського народу та його культура висвітлюється у тісному взаємозв'язку із світовою історією, особливо Західної Європи. Матеріал орієнтується на пошук місця України у світі та вивчає вплив світової історії на національну.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Години (лек. / практ.)	Тема	Результати навчання	Завдання / способи контролю
2 / -	Тема 1. Формування державотворчих та культурних традицій на території України (від	Уміти визначати мету та завдання курсу «Історія та культура України». Знати його структуру, предмет та зміст. Засвоїти основні терміни і поняття. Розуміти	Поточне опитування

	первісної доби до VIII століття).	процес становлення і розвитку людського суспільства. Перші держави на українських землях. Розселення, державний лад, побут і вірування давніх слов'ян.	
2 / 2	Тема 2. Давньоукраїнська держава Русь (IX – перша половина XIII ст.).	Простежити основні тенденції формування Київської Русі як держави українського народу. Уміти аналізувати внутрішню і зовнішню політику київських князів. Визначити причини її занепаду. Знати особливості культури Княжої доби.	Поточне опитування
2 / 2	Тема 3. Галицько-Волинське королівство (XIII – перша половина XIV ст.).	Уміти визначати основні етапи політичної історії Галицько-Волинської держави та її історичне значення. Особливості культури ГВД.	Поточне опитування
2 / -	Тема 4. Україна в литовсько-польському контексті: від згасання державності до вільної козацької республіки Запорізька Січ (друга половина XIV – середина XVII ст.).	Знати особливості литовської та польської експансії на українські землі. З'ясувати умови та стан розвитку культури. Дослідити феномен українського козацтва. Утворення та значення Запорізької Січі.	Поточне опитування
2 / 2	Тема 5. Українські національно-визвольні змагання під проводом гетьмана Богдана Хмельницького (1648–1657 рр.).	Аналізувати причини Української національної революції, її характер та рушійні сили. Охарактеризувати наслідки входження України під протекторат Московської держави.	Поточне опитування
2 / 2	Тема 6. Українська держава на завершальному етапі національної революції (1657–1686 рр.).	Уміти розкрити сутність періоду Руїни, його причини та наслідки для України. Аналізувати причини розриву гетьманом І. Виговським відносин із Московією.	Поточне опитування
2 / 2	Тема 7. Україна в умовах підмосковської автономної державності та польського наступу (остання третина XVII – друга половина XVIII ст.).	З'ясувати мету, засоби й механізми політики Московії, спрямованої на ліквідацію автономного устрою України. Визначити причини невдачі українсько-шведського союзу проти Московської держави.	Поточне опитування
2 / -	Тема 8. Суспільно-політичне та національно-культурне становище українців під владою Російської імперії наприкінці XVIII – на	Розглянути умови перебування українських земель Російської імперії. З'ясувати особливості українського національно-культурного відродження кінця XVIII – поч. XX ст.	Поточне опитування

	початку XX ст.		
2 / -	Тема 9. Національний та культурно-освітній рух на західноукраїнських землях у складі Австро-Угорщини (кінець XVIII – початок XX ст.).	Розглянути умови перебування українських земель у складі Австрійської імперії. З'ясувати особливості українського національно-культурного відродження кінця XVIII – поч. XX ст.	Поточне опитування
2 / 2	Тема 10. Українські національно-визвольні змагання 1914–1921 рр.	Уміти визначати передумови національного відродження України на початку XX ст. Проаналізувати причини і наслідки втрати української державності.	Поточне опитування
2 / -	Тема 11. Радянська державність та культура України в контексті тоталітарної системи СРСР (1921–1939 рр.).	Українські землі в умовах насадження комуністичного режиму та втягнення до складу СРСР. З'ясувати сутність трагедії соціалістичної модернізації. Розгортання масових репресій в Україні.	Поточне опитування
2 / -	Тема 12. Радикалізація національно-визвольного руху на західноукраїнських землях у 20–30-ті роки XX ст.	Знати зміст національної політики Польщі на окупованих територіях. Український визвольний рух. Аналізувати становище українців Буковини, Бессарабії та Закарпаття. Знати особливості розвитку української культури міжвоєнного періоду.	Поточне опитування
2 / -	Тема 13. Українське питання під час Другої світової війни та післявоєнної відбудови (1939 – початок 1950-х рр.).	Визначити стан українських земель на першому етапі війни (вересень 1939 – червень 1941 р.). Встановлення нацистського окупаційного режиму та народний опір йому. Знати основні битви за Україну. З'ясувати труднощі післявоєнної відбудови. Суперечливість культурного життя України в умовах війни та післявоєнної відбудови.	Поточне опитування
2 / -	Тема 14. Україна в умовах спротиву комуністичному тоталітаризмові та його краху (середина 1950-х – 1991 р.).	Уміти аналізувати події десятиліття контрольованого лібералізму. Знати особливості поглиблення системної кризи тоталітарного режиму (друга половина 1960-х – середина 1980-х років). Сутність дисидентського руху. Визначити особливості Горбачовська «перебудова» в українському контексті. Розглянути період сучасної української історії від Декларації про державний суверенітет України до референдуму про її незалежність. З'ясувати суперечливість культурного і духовного життя України в другій половині XX ст.	Поточне опитування

4 / 2	Тема 15. Становлення Української незалежної держави в умовах внутрішніх і зовнішніх викликів.	Аналізувати основні проблеми України на шляху державного будівництва. Знати особливості формування сучасної української культури. Визначити причини, етапи українських революцій та російської агресії початку ХХІ ст.	Поточне опитування

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Акимович Є. Українська культура в історичному вимірі (ІХ–ХVІІ ст.). Одеса: Маяк, 2009. 496 с.
2. Бойко О. Д. Історія України: Навч. посіб. Київ: Академвидав, 2010. 688 с.
3. Грицак Я. Нарис історії України : Формування модерної нації ХІХ–ХХ століття. К. : Генеза, 2019. 656 с.
4. Грушевський М. Ілюстрована історія України : з дод. та допов. Донецьк : БАО, 2006. 734 с.: іл.
5. Історія України: Документи. Матеріали. Посібник / Уклад., комент. В. Ю. Короля. К. : Видавничий центр «Академія», 2002. 448 с.
6. Лазарович М. В. Ілюстрована історія України : короткий курс лекцій. 4-те вид., виправл. і доп. Тернопіль : Джура, 2018. 616 с.
7. Лазарович М. В. «Душу й тіло ми положим за нашу свободу»: Україна в боротьбі проти збройної агресії Російської Федерації (2014–2018 роки) : моногр. Ічня: ПП «Формат», 2018. 340 с.
8. Пасічник М. С. Історія України: державницькі процеси, розвиток культури та політичні перспективи : навч. посіб. К. : Знання, 2006. 735 с.
9. Попович М. Нарис з історії української культури. К. : АртЕл, 1998. 728 с.
10. Яковенко Н. Нарис історії України з найдавніших часів до кінця ХVІІІ століття : навч. посіб. К. : Гнус. 1997. 312 с.
11. <http://litopys.org.ua/> <http://litopys.kiev.ua/> – Літописи, історія, культура
12. Abramson H. A Prayer for the Government. Ukrainians and Jews in Revolutionary Times, 1917–1920. Cambridge : Harvard University Press, 1999. 258 p.
13. Davies N. Europe: A History. New York : Oxford University Press, 1996. 1365 p.
14. Doroshenko D. A survey of Ukrainian history. Winnipeg : Humeniuk publishing foundation, 1984. 873 p.
15. Goldelman S. I. Jewish national autonomy in Ukraine. 1917–1920. Chicago, 1968. 130 p.
16. Hrushevsky M. History of Ukraine. Hamden : Published for the Ukrainian National Association, 1970. 629 p.
17. Lazarovych M. «We will give our souls and bodies for our freedom»: Ukraine in the struggle against the armed aggression of the Russian Federation (2014–2020) : monogr. Kyiv : PE AVIAZ, 2020. 452 p.: ill.
18. Magosci P. R. History of Ukraine. Toronto : University of Toronto Press, 1996. 784 p.
19. Ploky S. The Cossack Myth. History and Nationhood in the Age of Empires. Cambridge University Press. 2012. 408 p.: ill.
20. Ploky S. The Gates of Europe: A History of Ukraine. New York : Basic Books, 2015. 397 p.
21. Ploky S. Yalta. The Price of Peace. New York: Viking, 2011. 480 p.
22. Subtelny O. Ukraine: A History. 4th ed. Toronto: University of Toronto Press. 2009. 785 p.: ill.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здають із порушенням термінів без поважних причин, оцінюють на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладають модулі з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Письмові роботи підлягають перевірці на наявність плагіату та допускаються до захисту з коректними текстовими запозиченнями. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів і екзаменів заборонено.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять – обов’язковий компонент оцінювання, за яке нараховують бали. За об’єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

ОЦІНЮВАННЯ

Остаточну оцінку за дисципліну розраховують таким чином:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (КПІЗ)	Заліковий модуль 4 (екзамен)
20%	20%	20%	40%
1. Усне опитування на заняттях: 8 тем по 5 балів – максимально 40 балів. 2. Письмова робота – максимально 60 балів.	1. Усне опитування на заняттях: 7 тем по 5 балів – максимально 35 балів. 2. Письмова робота – максимально 65 балів.	1. Підготовка КПІЗ – максимально 40 балів. 2. Захист КПІЗ – максимально 40 балів. 3. Участь у тренінгах – максимально 20 балів.	1. Тестові завдання (25 тестів по 2 бали) – максимально 50 балів. 2. Практичне завдання – максимально 50 балів.

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90–100	відмінно
B	85–89	дуже добре
C	75–84	добре
D	65–74	задовільно
E	60–64	достатньо
FX	35–59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1–34	незадовільно з обов’язковим повторним курсом

